

Seminar *Čitanjem do uspjeha*

Projekt međugeneracijskog (MG) čitanja

mag. Tilka Jamnik

e-mail: tilka.jamnik@gmail.com

Pakrac, 20. 2. 2024

U školskoj godini 2023/2024 MG projekt - DESETA GODINA!

- Projekt smo osnovali Društvo Bralna značka Slovenije – ZPMS u suradnji s Javnom agencijom za knjigu u školskoj godini 2014/2015.

- Tada, a i nekoliko godina nakon toga, zvali smo je „Međugeneracijsko povezivanje kroz književna djela namijenjena tinejdžerima i odraslima“ (3. triada osnovne škole, srednjoškolci, odrasli).
- Čitali su i razgovarali o knjigama iz zbirke „Zlata bralka, zlati bralec“ i „Rastem s knjigo“.

Ciljevi projekta međugeneracijskog čitanja

- Poticati međugeneracijsko čitanje književnosti (europski trend),
- senzibilizirati različite dobne skupine čitatelja za teme i probleme kojima se bave ova književna djela, uspoređivanje sličnih tekstova i sl.,
- promovirati kvalitetnu slovensku književnost za mlade iz zbirke „Zlata bralka, zlati bralec“, i „Rastem s knjigo“,
- poticati čitanje kvalitetne (slovenske) literature za mlade,
- promicati čitanje i čitalačku pismenost,
- promicati međugeneracijske odnose.

Šolsko leto	Število skupin	Število srečanj	Število knjig mladi bralci	Število knjig odrasli bralci	Število knjig skupaj
2014/2015	11	50	341	437	778
2018/2019	44			1077	2155
2019/2020 (spomladi 2020 se je začela pandemija)	40	105	948	734	1682
2020/2021	39	84	689	537	1226
2021/2022	37	106	1239	728	1967
2022/2023	74	214	2938	1262	4200
2023/2024	97 (96 + 1)	Do 30. 1.24 172			

U protekloj školskoj godini (2022/2023)

- Projekt koji se održao deveti put, postao je vrlo posjećen: broj susreta se udvostručio u odnosu na prethodnu godinu, kao i broj čitatelja,
- povećan je broj obiteljskih i vršnjačkih čitateljskih susreta i grupa u osnovnim školama s prilagođenim programom:
- 47 % (100) susreta: MG čitateljske grupe, kako smo ih osmislili na početku projekta = MG čitanje i razgovori o knjigam; **nema povećanja!**
- 28 % (60) susreta: obiteljsko čitanje,
- 13 % (29) susreta: vršnjačko čitanje, peer-to-peer,
- 12 % (25) susreta: čitatelji s posebnim potrebama, osnovna škola s prilagođenim programom.

U ovoj školskoj godini (2023/2024)

prijavilo se 96 koordinatorica i 1 koordinator, sve grupe su dobile knjige, do 30. siječnja 2024. Dobili smo izvješće o 172 čitalačka susreta:

- 45 % (77) susreta: vršnjačko čitanje, peer-to-peer
- 22 % (38) susreta: MG čitanje i razgovori o knjigama
- 17 % (29) susreta: obiteljsko čitanje
- 9 % (16) susreta: čitatelji s posebnim potrebama, osnovne škole s prilagođenim programom
- 7 % (12) susreta: u domovima za starije osobe.

Zašto proširenje vršnjačkih čitateljskih susreta

- Dobri koordinatori šire dobru praksu u svojim školama,
- utjecaj pandemije Covid-19, čitanje na daljinu,
- nudili smo i knjige za mlađe čitatelje, dječje knjige (pokloni slovenskih izdavača).
- (...)
- I prije toga neki stariji učenici čitaju mlađima (motivacija za čitanje i starijima i mlađima).

Vršnjačko čitanje, peer-to-peer

Pojedini učenici viših razreda čitaju mlađim učenicima u školi ili u vrtiću, sami biraju knjige i pripremaju aktivnosti nakon čitanja, (redovito svaki tjedan, mjesec, tijekom školske godine).

MG grupe čitaju i razgovaraju o knjigama

Učenici 3. trijade osnovne škole, srednjoškolci i odrasli čitaju iste knjige za mlade i razgovaraju o njima. Dva do četiri susreta po školskoj godini.

Obiteljsko čitanje

- Posjet pojedinog roditelja ili bake i djeda u grupama djece koja im čitaju (redovito, svaki mjesec),
- koordinatorica poziva roditelje i bake i djedove na čitalački susret s djecom (dva puta tijekom školske godine),
- koordinatorica stalno potiče obiteljsko čitanje na različite načine (predškolska čitalačka značka).

Čitatelji s posebnim potrebama, osnovne škole s prilagođenim programom

- Čitanje je prilagođeno sposobnostima osoba s posebnim potrebama,
- prilagođeni materiali,
- tijekom cijele godine, uključujući i pojedinačne događaje.

Čitalačka susreta u domovima za starije osobe

Mladi čitatelji čitaju i razgovaraju sa starijima,
ili im samo čitaju, ako stariji više ne mogu čitati.

- Čitanje pojedincima,
- povremeni čitateljski susreti.

Što je dovelo do procvata projekta i zadovoljstva čitatelja?

- Zadovoljstvo čitatelja - iskazuju sve grupe MG (čitaju i razgovaraju dobrovoljno, u slobodno vrijeme, prema svojim sposobnostima, interesima i željama); opušteni odnosi!
- Bralna značka nudi niz knjiga koje su korisne, ali nisu obvezne; (čitatelji su zadovoljni knjigom koju dobiju na dar).
- Bralna značka pruža organizacijsku i stručnu potporu; na temelju izvješća koordinatora, povratnih informacija, uključujući potvrdu o sudjelovanju.
- Izrađuje se baza dobrih praksi u području poticanja čitanja: <https://www.bralnaznacka.si/sl/medgeneracijsko-branje/>
- Jača se mišljenje da je čitanje vrijednost.
- Istovremeno, radi se i o promicanju čitalačke pismenosti pojedinaca, različitih skupina i stanovništva općenito.

Prednosti MG čitanja / neki uvidi

- Svaku grupu vodi koordinatorica, koja radi prema svojim zamislima, prema željama i interesima grupe.
- Sastav MG grupa u potpunosti prepuštamo koordinatorima; broj čitatelja, broj sastanaka itd. nije specificirano.
- Nakon svakog sastanka mora poslati izvješće na obrascu voditelju projekta.
- Pripremamo zbirku svih izvješća, tj. završna izvješća i mnogi naglasci sa sastanaka pojedinih skupina objavljeni su na = mišljenja mladih i odraslih čitatelja, bogata praksa, dobri primjeri, ohrabrenje za naprijed, ali i drugima.
- Na kraju školske godine koordinator dobiva potvrdu o sudjelovanju.

Prednosti MG čitanja / neki uvidi

- U opuštenom razgovoru mladi i odrasli čitatelji upoznaju jedni druge, probleme, odnos prema svijetu i životu itd.
- produbljuju se međuljudski odnosi,
- mali čitatelji (3. razred osnovne škole) priželjkuju da njihovi roditelji više čitaju knjige za mlade i razgovaraju s njima.
- Potvrđuje se važnost čitanja naglas drugima (vršnjačko čitanje, čitanje mladih starijim osobama u domovima, obiteljsko čitanje, čitanje s djecom s posebnim potrebama).
- Mladi i odrasli čitatelji imaju različita mišljenja o istim djelima, međusobno "otkrivaju" književnost.

Promocija MG branja

- Bralna značka promovira projekt,
- u Nacionalnem mesecu skupnega branja („Nacionalni mjesec čitanja”), v u sklopu akcije Beremo skupaj („Čitamo zajedno”) koju vodi Bralna značka potaknuli smo temu MG čitanje,
- počasni pokrovitelj ovogodišnjeg NMSB-a je predsjednica Republike dr. sc. Nataša Pirc Musar.
- NIJZ je organizirao sveslovensku akciju "Pokloni čas, polepšaj dan« („Daruj vrijeme, uljepšaj dan“).

(...)

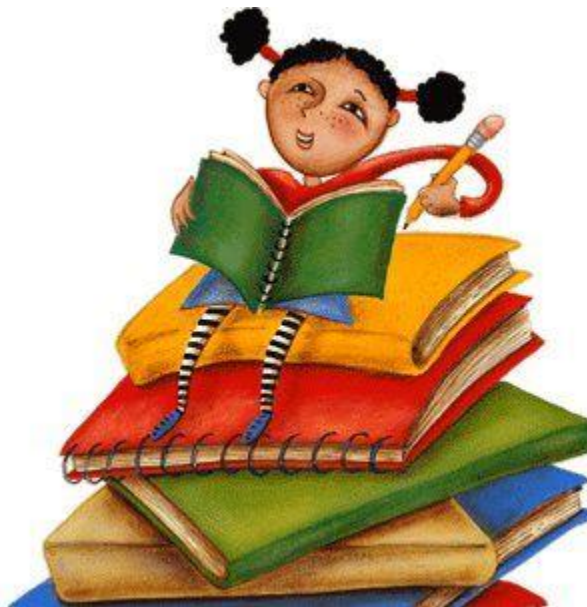
- Ciljevi projekta opći su ciljevi čitanja, projekt se povezuje s drugim nastojanjima poticanja čitanja,
- koordinatori šire MG čitanje u svojoj školi („izvješća“ u glavnom holu; na početnoj stranici osnovne škole; u općinskom glasilu i dr.; nastaju plakati, fotografije, video zapisi itd.).

(...)

- U narodnoj književnosti ima mnogo igrokaza, bibanki ... uspavanki
- 1999 – Međunarodna godina starijih osoba,
- 1. listopada – Međunarodni dan starijih osoba,
- razna događanja u narodnim knjižnicama, "posjet baki" u vrtićima, djeca iz vrtića i OŠ posjećuju starije osobe u domovima i sl.

Hvala vam na pažnji!

tilka.jamnik@bralnaznacka.si